

УДК 657:336.7

*О. В. Назаренко,**д. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування, Сумський національний аграрний університет, м. Суми*

ORCID ID: 0000-0001-7546-174X

*В. В. Ликова,**магістрант, Сумський національний аграрний університет, м. Суми*

ORCID ID: 0000-0001-7987-7291

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.24.25

КРИПТОВАЛЮТА: ІНТЕРПРЕТАЦІЯ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ

O. Nazarenko,

Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Accounting and Taxation, Sumy National Agrarian University, Sumy

V. Lykova,

Master's degree student, Sumy National Agrarian University, Sumy

CRYPTOCURRENCY: INTERPRETATION, ORGANIZATIONAL ASPECTS OF STATE REGULATION AND ACCOUNTING

У сучасному суспільстві гостро зростає потреба коштів, які можуть бути засобом платежу в різних електронних розрахункових системах, у віртуальних середовищах та мати вищий рівень захисту ніж паперові кошти. Впродовж останніх років значно зросла ринкова капіталізація криптовалют. Криптовалюта має свої переваги та недоліки порівняно з фізичними та електронними грошима. Все це робить її абсолютно новим активом, новою економічною категорією. Ідея запровадження криптовалюти полягає у створенні валюти, яка не контролюється державою, вільно поширюється, не знецінюється та операції з нею є прозорими.

Метою наукової статті є аналіз інтерпретації економічної категорії "криптовалюта" для ідентифікації її аксіологічних характеристик, використання яких створить конститутивний базис для виокремлення ключових аспектів державного регулювання та облікового узагальнення.

Важливою складовою імплементації досліджуваного сегменту в економіку держави є ідентифікація функцій, які повинні бути покладені на її органи. В ході дослідження ідентифіковано: різні підходи, визначення економічної категорії "криптовалюта"; рейтинг криптовалют по капіталізації; перелік операцій з криптовалютами; переваги та недоліки функціонування ринку криптовалют; функції державних органів у регулюванні операцій з криптовалютами; підходи щодо відображення цього виду активів у бухгалтерському обліку.

Криптовалюта, за сучасних умов господарювання, набуває значення одного з найвагоміших активів як для фізичних, юридичних осіб, так і відповідних державних органів. Проведені дослідження роблять наголос на тому, що використання криптовалют у фінансовому обороті має сталу тенденцію до зростання в майбутньому.

Реалізація Концепції державного регулювання операцій з криптовалютами створить умови для початку функціонування ринку віртуальних активів у відповідності до чинного законодавства України з врахуванням балансу інтересів суб'єктів, що здійснюють операції з віртуальними активами, та держави, яка отримує додаткові надходження податків від цього сегменту господарських операцій.

In today's society, there is a growing need for funds that can be a means of payment in various electronic payment systems, in virtual environments and have a higher level of protection than paper. Cryptocurrency market capitalization has increased significantly in recent years. Cryptocurrency has its advantages and disadvantages compared to physical and electronic money. All this makes it an entirely new asset, a new economic category. The idea behind the introduction of cryptocurrency is to create a currency that is not controlled by the state, freely distributed, not impaired, and its transactions are transparent.

The purpose of the scientific article is to analyse the interpretation of the economic category of "cryptocurrency" to identify its axiological characteristics, the use of which will create a constitutive basis for the identification of key aspects of government regulation and accounting generalization.

An important component of the implementation of the studied segment in the economy of the state is the identification of functions that should be assigned to its organs. The study identified different approaches, defining the economic category of "cryptocurrency"; cryptocurrency rating on capitalization; list of transactions with cryptocurrencies; advantages and disadvantages of functioning of the cryptocurrency market; functions of public authorities in regulating transactions with cryptocurrencies; approaches to reflecting this type of assets in accounting.

In today's economic environment, cryptocurrency is becoming one of the most important assets for individuals, legal entities and public authorities. Studies have highlighted that the use of cryptocurrencies in financial circulation has a steady upward trend in the future.

The implementation of the Concept of state regulation of cryptocurrency transactions will create the conditions for the virtual assets market to start functioning in accordance with the current legislation of Ukraine, taking into account the balance of interests of entities engaged in operations with virtual assets and the state, which will receive additional tax revenues from this segment of economic activities.

Ключові слова: блокчейн, віртуальні активи, електронні гроші, криптобіржа, криптовалюта, майнінг, фіатні гроші.

Key word: blockchain, virtual assets, electronic money, crypto exchange, cryptocurrency, mining, fiat money.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасному суспільстві гостро зростає потреба коштів, які можуть бути засобом платежу в різних електронних розрахункових системах, у віртуальних середовищах та мати вищий рівень захисту ніж паперові кошти. Впродовж останніх років значно зросла ринкова капіталізація криптовалют. В обігу знаходиться значна кількість їх різновидів, водночас найбільш вагомю компонентою, в умовах сьогодення, виступає Біткоїн (Bitcoin). Криптовалюта має свої переваги та недоліки порівняно з фізичними та електронними грошима. Все це робить її абсолютно новим активом, новою економічною категорією. Очевидно, що світ змінюється і вимагає від його учасників адаптивності. Особливо ці зміни стосуються сфер розрахунків та платежів, інвестування, накопичення капіталу тому, що вони пов'язані з розвитком економіки та добробуту населення.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вагомий внесок у розвиток теоретичної складової запровадження, розвитку та обліку криптовалюти зробили вітчизняні та зарубіжні вчені: Е. Андроулакі, І. Гусева, С.І. Дробязко, С. Капкун, О. Караме, Н.М. Корольок, М.В. Корягін, В.М. Костюченко, С.Ф. Легенчук, О.С. Новак, Т. Петрова, О.М. Петрук, Р. Прайс, М. Роечлін, Л.Ф. Соколенко, Л. Фрідкін, Т. Яцик та ін.

Враховуючи наявність великої кількості наукових праць, потрібно визнати актуальність означеної тематики та необхідність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

МЕТА СТАТТІ

Метою наукової статті є аналіз інтерпретації економічної категорії "криптовалюта" для ідентифікації її аксіологічних характеристик, використання яких створить конститутивний базис для виокремлення ключових аспектів державного регулювання та облікового узгальнення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На початку XXI ст. світ вступив до третього етапу грошово-кредитної історії періоду віртуальної економі-

ки, який визначається революційними змінами в характері і використанні грошей. Розвиток найсучаснішої електронної форми грошей призвів до того, що гроші почали втрачати об'єктно-сенсорну форму, стали віртуальною реальністю, створеною за допомогою технологічних засобів. Одним із нововведень стало відкриття спеціального виду валюти, яке отримало назву "криптовалюта" [19].

Основною проблемою щодо ведення криптобізнесу в Україні є те, що досить багато компаній, підприємств, фізичних осіб, які створюють, користуються та обмінюють криптовалюту роблять це без створення суб'єкта підприємницької діяльності, що регламентує собою ведення правильного бухгалтерського, податкового обліку та своєчасність сплати податків. Тобто отримують прибутки, які не декларуються через відсутність розуміння операцій та фінансового обліку.

Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року передбачає розвиток безготівкових платежів з використанням електронних грошей. Криптовалюта — це новий вид фінансового інструменту. Чинним законодавством визначено такі види фінансових інструментів: цінні папери та деривативи.

На сьогодні відсутня єдина думка щодо визначення терміну "криптовалюта". Більшість науковців називають її інноваційною мережею платежів і новим видом грошей, інші заперечують "причетність" криптовалюти до грошей та називають її "цифровим активом". Узагальнюючи різні підходи, визначення поняття криптовалюти представлено в таблиці 1.

На думку сучасних аналітиків та бізнесменів, ринок криптовалюти є досить вигідним для великих компаній, адже володіння значним капіталом у різних країнах світу, який не прив'язаний до місцевих валют, зумовлює зацікавленість ринком віртуальних грошей [1].

Україна за підсумками 2017 року увійшла до топ-10 країн за кількістю користувачів такими грошима.

Світові держави по-різному підійшли до закріплення статусу криптовалют у національних законодавствах. У Канаді та Нідерландах, наприклад, до криптовалют ставляться як до електронних грошей; у США прецедентна практика сформувала позицію, що криптовалюти є "... валютою, або ж іншою формою грошей"; у Німеччині криптовалюти визначаються як "приватні кошти",

Таблиця 1. Визначення поняття "криптовалюта"

Поняття	Джерело
Стабільний універсальний інструмент глобальних фінансових платежів і одночасно як фінансовий інструмент з високою капіталізацією є конкурентною формою міжнародного переливу капіталу	Желюк Т., Бречко О. [2]
Вид цифрової валюти, заснований на складних обчисленнях деякої функції, яку легко перевірити зворотними математичними діями, в основі емісії якої є принцип доказу виконання роботи «Proof-of-work»	Лубенець І. [9]
Цифрова валюта, яка використовує криптографію для забезпечення безпеки та перевірки транзакцій у своїй мережі. На відміну від традиційних валют, криптовалюта не вимагає від центрального банку чи будь-якого іншого централізованого органу влади забезпечення безпеки або підтримки контролю над грошовою пропозицією	Офіційний сайт Bitcoin [12]
Фідуціарна цифрова валюта, валютний курс якої встановлюється на підставі режиму вільного плавання як результат попиту і пропозиції на валютному ринку з повною відсутністю контролю з боку Центробанків	Молчанова Е., Солодковський Ю. [10]
Засіб обміну, як і звичайні валюти, але призначена для обміну цифровою інформацією, що стало можливим завдяки певним принципам криптографії (використовується для забезпечення операцій та контролю створення нових монет)	Graydon С. [17]
Не є формою електронних грошей, проте певні особливості обліку валютних операцій також характерні для обліку операцій з криптовалютою. У разі використання цифрової валюти як платіжного засобу криптовалюта є частиною грошових статей	Соколенко Л., Остапенко Т. та ін. [19]
Віртуальний актив у формі токєну, що функціонує як засіб обміну або збереження вартості	Концепція державного регулювання операцій з криптовалютами [3]

Джерело: узагальнено авторами.

які можуть використовуватися в якості оплати і замінювати традиційну валюту в цивільно-правових договорах; у Швейцарії криптовалюти визнаються спеціальним видом валют — цифровою валютою, яка має такий же правовий статус, що і національна валюта цієї країни (швейцарський франк) [7].

Взагалі криптовалюта — це цифрова (віртуальна) валюта, з одиницею "coin" (монета), яка емітується в мережі за певними принципами криптографії для забезпечення операцій та контролю створення нових монет. Інформація про транзакції доступна у відкритому вигляді та зазвичай не шифрується. Для забезпечення незмінності бази ланцюжка блоків транзакцій використовуються елементи криптографії (цифровий підпис на основі системи з відкритим ключем, послідовне хешування).

Таблиця 2. Рейтинг криптовалют по капіталізації станом на 11.11.2019 р.

Валюта	Вартість USD	Капіталізація USD	Об'єм USD
Bitcoin BTC	8698.23	156 926 176 543	286 504 000
Bitcoin Cash / BCC BCH	284.92	5 159 043 490	40 211 800
Ethereum ETH	186.1	20 193 917 745	33 362 800
Litecoin LTC	61.29	3 863 675 221	32 604 900
Ripple XRP	0.2723	27 227 780 971	27 248 200
Tronix TRX	0.0188418	1 257 728 353	15 897 300
EOS	3.449	3 519 858 060	7 637 760

Джерело: сформовано авторами на підставі [18].

Загальна кількість криптовалют станом на листопад 2019 року налічує 2832 назв. Навіть при такій великій кількості, п'ятірка лідерів ринку показує приріст капіталізації не менше 253 млн дол. США за добу (табл. 2).

На сьогодні в Україні існує підґрунтя для імплементації криптовалюти в фінансово-економічний оборот. У країні наявна уся інфраструктура щоб офіційно займатися діяльністю, яка пов'язана з такими активами:

- покупці та продавці криптовалют;
- криптовалютні біржі;
- майнери криптовалют;
- творці нових криптовалют, які організували успішні ICO.

Навіть за таких умов, аналітики BRDO встановили, що офіційно жодна юридична особа не декларує ведення в Україні діяльності на ринку криптовалют. Єдиними можливими способами конвертації криптовалют у фіатні гроші на території України є криптобіржі (юридична особа, яка надає посередницькі послуги при обміні одиниць криптовалют на фіатні гроші, а також проводить ідентифікацію та наступну верифікацію учасників торгів, веде рахунки учасників у криптовалюті, проводить первинний фінансовий моніторинг щодо учасників торгів) або криптообмінники.

Нині функціонують такі українські біржі, які здійснюють торгівлю криптовалютами: Exmo, Kuna і BTC Trade UA. Але останні дві біржі проводять операції з криптовалютами тільки за гривню, в той час, як Exmo також пропонує транзакції в доларах США, євро, російських рублях і польських злотих.

Звичайно, зараз в Україні використання криптовалют не досягло таких показників, як у США, країнах Західної Європи чи Південно-Східної Азії. Однак, попри те, що широка громадськість ще і досі мало знає про криптовалюти, в тому числі Біткойн, сьогодні Україна входить у топ-5 країн світу за кількістю користувачів різними Біткойн-гаманцями. Біткойн дуже популярний серед українських ІТ-фахівців, які дуже активно інвестують реальні гроші у віртуальну валюту [16].

На теренах України існують компанії, які працюють з біткойном: Продуктовий магазин "Натуральні продукти" м. Київ, інтернет-магазин Send Flowers, Kav'ярня Kava Like м. Київ, туристична компанія Blitz Travel м. Київ, школа сучасної флористики Asant Studio м. Київ, ІТ-компанія Silenca Tech м. Київ, креативне агентство VIDEOFABRIKA м. Київ та інші. За них можна придбати квитки на концерт, виставку, кіно, театр, цирк, дельфінарії, планетарій. Оплачувати ці послуги криптовалютою стало можливим з жовтня 2015 року [6].

Ідея запровадження криптовалюти полягає у створенні валюти, яка не контролюється державою, вільно поширюється, не знецінюється та операції з нею є прозорими. Переваги та недоліки криптовалюти як цифрової (віртуальної) валюти узагальнено у таблиці 3.

Відомо, що сучасні виробничі системи є складними багатофакторними та багатоступеневими об'єктами управління. Також можуть мати вплив різних видів ри-

зиків. Вимога ефективного управління в таких системах призводить до необхідності вибору управління в рамках впливу неконтрольованих параметрів (ризиків). Отже, виникають проблемні ситуації під час вирішення задач оптимізації в складних системах управління з урахуванням ризиків.

Система контролю управління TI призводить до необхідності подальшого вдосконалення концепції його оптимізації. Розв'язання цієї проблеми пов'язане з задачею прийняття рішень у рамках програмного управління, в якому слід враховувати можливості вибору на весь досліджуємих проміжок часу [15].

Головною рисою, яка відрізняє реальні гроші від криптовалюти — це спосіб їх походження. Електронні гроші утворюються внаслідок внесення реальних грошей через термінал для поповнення певного рахунку або електронного гаманця, а криптовалюта емітується в мережі. На сьогодні її можна дарувати, обмінювати, купувати або "робити". Механізм створення цифрової валюти нагадує процес видобутку цінних металів. Для виготовлення кожної нової "монети" залучають все більше часу та ресурсів. Створення перших Біткоїнів (Bitcoin) відбувалося за наявності звичайних комп'ютерів [5].

Серед науковців є різні підходи щодо відображення електронних грошей в бухгалтерському обліку: С.Ф. Легенчук, Н.М. Королюк, пропонують використовувати новий рахунок 315 "Електронні гроші" [8]; М.В. Корягін рекомендує використовувати новостворений рахунок 32 "Електронні гроші" [4]; А. Нефьодов, вважає, що електронні гроші слід обліковувати у складі дебіторської заборгованості на рахунку 377 "Розрахунки з іншими дебіторами" [11]. Відповідно в балансі підприємства вартість електронних грошей пропонується відображати за статтею "Грошові кошти та їх еквіваленти".

О. Слободенюк вносить пропозицію розглядати аспекти бухгалтерського та податкового обліку створення та обміну "криптомонет" як нематеріальних цифрових активів. Основні критерії визнання нематеріального цифрового активу:

- можуть бути окремо ідентифіковані та продані;
- є немонетарним активом;
- не мають фізичної форми;
- велика ймовірність того, що вони принесуть майбутні економічні вигоди.

Щодо створення нематеріального цифрового активу, відповідно до п. 11 П(С)БО 8 "Нематеріальні активи" первісна вартість нематеріального цифрового активу, створеного підприємством, включає прямі витрати на оплату праці, прямі матеріальні витрати, інші витрати, безпосередньо пов'язані із створенням цього нематеріального активу та приведенням його до стану придатності для використання [13].

Т. Яцик у своїй публікації зазначає, що для відображення в обліку, наприклад Bitcoin доцільно використовувати рахунок 127 "Інші нематеріальні активи" [14].

На думку авторів Л. Соколенко, Т. Остапенко та ін., існує, безперечно, велика різниця між категоріями "криптовалюта" та "іноземна валюта". Однак вони вважають, що певні особливості обліку валютних операцій

Таблиця 3. Переваги та недоліки функціонування ринку криптовалюти

Переваги	Недоліки
Інформація про зберігання і використання цих грошей здійснюється за допомогою блокчейну	Державні установи можуть негативно впливати на обіг та розповсюдження — навіть, забороняти їх
У будь-який момент можна перевірити достовірність проведених операцій	Банки та інші органи нагляду і спостереження не мають можливості контролювати операції по випуску і руху криптовалюти
Надійність: скопіювати, зламати, підробити або здійснити інші подібні маніпуляції з віртуальною валютою неможливо	Ризик заборони: багато країн ввели обмеження щодо її використання, а на порушників може бути накладений штраф
Володіння біткоїнами абсолютно анонімне, тобто, приховане. Інформація про власника криптогаманця відсутня (є тільки номер гаманця)	Криптовалюта залежить від попиту, який, в свою чергу, може змінюватися у результаті змін у законодавстві
Можливість добути кожному	Втрата паролю до електронного гаманця призведе до втрати всіх криптомонет
У багатьох випадках комісія стягується у добровільному порядку	Невизначеність питання оподаткування та обліку операцій з криптовалютами, ліцензування майнінгу

Джерело: узагальнено авторами.

також характерні для обліку операцій з криптовалютою. У цьому випадку (використання криптовалюти як платіжного засобу) криптовалюта є частиною грошових статей. Тому під час обліку криптовалют, що підлягають контролю з боку центрального банку країни, цілком можуть бути застосовані поняття "обмінний курс" та "курсові різниці". Операції з криптовалютою при первісному визнанні відобразатимуться у звітній валюті, тобто у гривні, шляхом перерахування суми в криптовалюту за обмінним курсом на початок дня, датою транзакції [19].

Важливим кроком імплементації криптовалюти у фінансово-господарський оборот економіки України виступає законодавче визначення термінології криптогалузі за зразком Європейського Центрального Банку та унормування підходу до оподаткування галузі, що сприятиме розвитку ринку.

На сьогодні уповноважені державні органи та інші представники блокчейн-спільноти працюють над запровадженням Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо оподаткування операцій з криптоактивами". Цей нормативний документ визначить терміни: віртуальний актив, криптоактив, операція з криптоактивами, розподілений реєстр, токен та токен-актив та особливості оподаткування відповідних господарських операцій.

Податковий сегмент Концепції державного регулювання операцій з криптовалютами включає:

- облік доходів від операцій з криптовалютами або ж витрат на їх видобування здійснюється окремо від обліку доходів та витрат від іншої діяльності;
- витрати операцій з криптовалютами мають бути підтверджені документами, в т.ч. електронними, виданими професійними учасниками на ринку криптовалют;
- у разі отримання збитку за результатами звітного періоду сума загального фінансового результату за операціями з криптовалютами зменшує загальний

фінансовий результат наступних податкових (звітних) періодів;
 — нарахований суб'єктом, що здійснює операції з криптовалютами, податок на прибуток від таких операцій не зменшує фінансового результату до оподаткування такого суб'єкта;

— 5 відсотків — ставка податку на доходи фізичних осіб для інвестиційного прибутку від продажу криптоактивів строком на 5 років;

— інвестиційний прибуток від операцій з криптоактивами розраховується як позитивна різниця між доходом, отриманим платником податку від продажу криптоактиву, та його вартістю, що визначається із суми документально підтверджених витрат на придбання такого криптоактиву та/або на створення такого криптоактиву;

— операції з продажу криптоактивів не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.

Важливою складовою імплементації досліджуваного сегменту в економіку держави є ідентифікація функцій, які повинні бути покладені на її органи. Функції державних органів у регулюванні та нагляді за операціями з криптовалютами представлено на рисунку 1.

В умовах сьогодення операції з криптовалютами класифікуються наступним чином:

- майнінг (є законним способом одержання криптовалют, на сьогодні не регулюється законодавчо);
- набуття та володіння (мають право як юридичні так і фізичні особи, обліковуються та оподатковуються як інвестиційний актив);
- обмін та продаж на криптобіржах (проводиться виключно на ліцензованих криптобіржах за умови ідентифікації продавців та покупців, що створює умови для купівлі криптовалюти за фіатні гроші);
- обмін та продаж через криптообмінники;
- засіб платежу;
- ICO (порядок та вимоги визначені НКЦПФР, доступне будь-яким особам);

Зацікавленість населення, державних органів влади до технології зберігання та передачі даних блокчейн, як ефективного способу забезпечення схоронності інформації та уникнення правових спорів щодо неправомірного втручання в реєстри інформації спонукали Національний банк України створити та схвалити дорожню карту Cashless Economy, яка прописує плани по використанню технології блокчейн в Україні.

ВИСНОВКИ

Криптовалюта, за сучасних умов господарювання, набуває значення одного з найвагоміших активів як для фізичних, юридичних осіб, так і державних органів. Проведені дослідження роблять наголос на тому, що використання

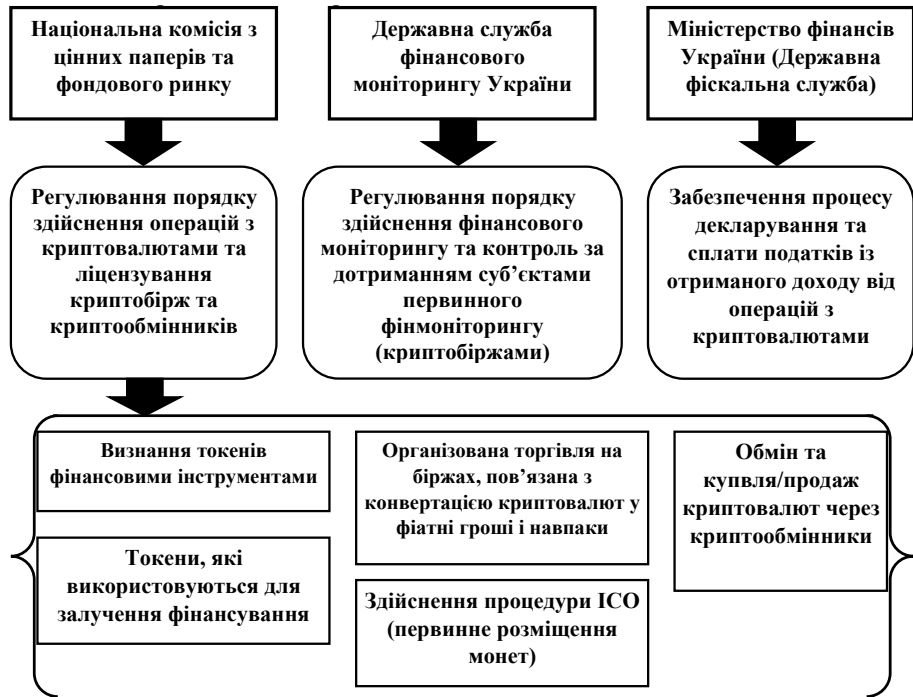

Рис. 1. Функції державних органів у регулюванні операцій з криптовалютами

Джерело: узагальнено авторами.

криптовалют у фінансовому обороті має сталу тенденцію до зростання в майбутньому.

Прийняття Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо оподаткування операцій з криптоактивами", реалізація Концепції державного регулювання операцій з криптовалютами створить умови для початку функціонування ринку віртуальних активів у відповідності до чинного законодавства України з врахуванням балансу інтересів суб'єктів, що здійснюють операції з віртуальними активами, та держави, яка отримує додаткові надходження податків від даного сегменту господарських операцій.

Література:

1. Биржа для обмена виртуальной валюты нашла инвесторов. URL: http://www.vedomosti.ru/tech/news/11932001/5_mln_za_virtualnuyu_valyutu (дата звернення: 02.12.2019).
2. Желюк Т., Бречко О. Використання криптовалют на ринку платежів: нові можливості для національних економік. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2016. №3. С. 50—60.
3. Концепція державного регулювання операцій з криптовалютами URL: <https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/concept-crypto.pdf> (дата звернення: 02.12.2019).
4. Корягін М.В., Ліва В.Р. Електронні гроші: особливості використання та бухгалтерський облік. Вісник Національного лісотехнічного університету України: зб-к наук.-техн. праць. Львів, 2012. Вип. 22.5. С. 241—246.
5. Костюченко В.М., Малиновська А.М., Мамонова А.В. Передумови запровадження обліку та оподаткування операцій із криптовалютами в Україні. Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics. № 6 (2017). С. 94—102. URL: <https://>

/modecon.mnau.edu.ua/issue/6-2017/UKR/kostyuchenko.pdf (дата звернення: 05.12.2019).

6. Криптовалюти та їх місце у фінансовій системі. URL: <https://knote.edu.ua/file/NjY4NQ==/02d193b6b501a0fd82d6798fc841e70b.PDF> (дата звернення: 02.12.2019).

7. Криптовалюта в Україні: regally or not? URL: <http://advisortax.org/?p=4766> (дата звернення: 03.12.2019).

8. Легенчук С.Ф., Королюк Н.М. Методика бухгалтерського обліку процесу електронної комерції. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія: Економічні науки. — 2010. Вип. IV (40). С. 321—334.

9. Лубенец И. Обзор цифровых криптовалют. Простоблог. — 2014. URL: http://www.prostoblog.com.ua/lichnye/byudzhet/obzor_tsifrovyyh_kriptovalyut (дата звернення: 02.12.2019).

10. Молчанова Е., Солодковський Ю. Глобальна сервісна природа сучасних криптовалют. Міжнародна економічна політика. 2014. № 1 (20). С. 60—79.

11. Нефьодов А. Интернет-валюта, або що таке електронні гроші в Інтернеті. Бухгалтерія: зб-к систематизованого законодавства. 2004. № 5. С. 193—197.

12. Офіційний сайт Bitcoin. URL: <https://www.bitcoin.com/info/bitcoinglossary> (дата звернення: 3.12.2019).

13. Слободенюк О. Як вести облік біткойнів у бухгалтерії: приклад реального бізнесу. URL: <https://buhgalter911.com/news/news-1040088.html> (дата звернення: 05.12.2019).

14. Яцик Т. Методика фінансового обліку криптовалют як особливого виду електронних грошей. Молодий вчений. 2017. № 2 (42). С. 349—354.

15. Babenko V., Nazarenko O., Nazarenko I., Mandich A., Krutko M. Aspects of program control over technological innovations with consideration of risks. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. — 2018. — № 3 /4 (93). — P. 6—14.

16. CoinMarketCap: веб-сайт. URL: <https://coinmarketcap.com/historical> (Accessed 01 December 2019).

17. Graydon C. What is cryptocurrency? URL: <https://www.ccn.com/cryptocurrency/> (Accessed 04 December 2019).

18. Myfin.by: веб-сайт. URL: <https://myfin.by/crypto-rates> (дата звернення: 04.12.2019).

19. Sokolenko L., Ostapenko T., Kubetska O., Portna O. Cryptocurrency: economic essence and features of accounting. Academy of Accounting and Financial Studies Journal. 2019. № 23 Issue: 2. P. 1—6.

References:

1. Golicyna, A. (2013), "Exchange for the exchange of virtual currency has found investors", available at: http://www.vedomosti.ru/tech/news/11932001/5_mln_za_virtualnuyu_valyutu_ (Accessed 02 December 2019).

2. Zheliuk, T. and Brechko, O. (2016), "The use of cryptocurrency in the payments market: new opportunities for national economies", Visnyk Ternopil's'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu, vol. 3, pp. 50—60.

3. National Securities and Stock Market Commission (2018), "Concept of state regulation of cryptocurrency transactions" available at: <https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/concept-crypto.pdf> (Accessed 02 December 2019).

4. Koryagin, M. and Liva, V. (2012), "E-cash: features of the use and accounting", Visnyk Natsional'noho lisotekhnichnoho universytetu Ukrainy: zbirnyk naukovotekhnichnykh. prats', vol. 22.5, pp. 241—246.

5. Kostyuchenko, V. Malinovskaya, A. and Mamonova, A. (2017), "Preconditions for the introduction of accounting and taxation of cryptocurrencies transactions in Ukraine", Elektronne naukovе fakhove vydannia z ekonomichnykh nauk "Modern Economics", [Online], vol. 6, pp. 94—102, available at: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/6-2017/UKR/kostyuchenko.pdf> (Accessed 05.12.2019).

6. Fedorova, Yu.V. (2018), "Cryptocurrencies and their place in the financial system" available at: <https://knote.edu.ua/file/NjY4NQ==/02d193b6b501a0fd82d6798fc841e70b.PDF> (Accessed 02 December 2019).

7. Pashkovs'ka, T. (2019), "Cryptocurrency in Ukraine: regally or not?" available at: <http://advisortax.org/?p=4766> (Accessed 03 December 2019).

8. Legenchuk, S. and Korolyuk, N. (2010), "Methods of accounting for the process of e-commerce", Visnyk Chernivets'koho torhovel'no-ekonomichnoho instytutu. Serii: Ekonomichni nauky, vol. 4 (40), pp. 321—334.

9. Lubenets, Y. (2014), "Obzor tsyfrovyykh kryptovalyut", available at: http://www.prostoblog.com.ua/lichnye/byudzhet/obzor_tsifrovyyh_kriptovalyut (Accessed 02 December 2019).

10. Molchanova, E. and Solodkovsky, Y. (2014), "The global service nature of modern cryptocurrencies", Mizhnarodna ekonomichna polityka, vol. 1 (20), pp. 60—79.

11. Nefyodov, A. (2004), "Internet currency, or what is electronic money on the Internet", Bukhhalterii: zbirnyk systematyzovanoho zakonodavstva, vol. 5, pp. 193—197.

12. Official site Bitcoin (2019), available at: <https://www.bitcoin.com/info/bitcoinglossary> (Accessed 03 December 2019).

13. Slobodenyuk, O. (2018), "How to keep bitcoin accounting in accountancy: an example of real business", available at: <https://buhgalter911.com/news/news-1040088.html> (Accessed 05 December 2019)

14. Yatsyk, T.V. (2017), "Methods of financial accounting of cryptocurrency as special type of electronic money", Molodyj vchenyj, vol. 2 (42), pp. 349—354.

15. Babenko, V. Nazarenko, O. Nazarenko, I. Mandich, A. Krutko, M. (2018) "Aspects of program control over technological innovations with consideration of risks", Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, vol. 3 /4 (93), pp. 6—14.

16. CoinMarketCap (2019), available at: <https://coinmarketcap.com/historical> (Accessed 01 December 2019).

17. Graydon, C. (2014), "What is cryptocurrency?" available at: <https://www.ccn.com/cryptocurrency/> (Accessed 04 December 2019).

18. Myfin.by (2019), available at: <https://myfin.by/crypto-rates> (Accessed 04 December 2019).

19. Sokolenko, L. Ostapenko, T. Kubetska, O. Portna, O. (2019) "Cryptocurrency: economic essence and features of accounting", Academy of Accounting and Financial Studies Journal, vol. 23, no. 2, pp. 1—6.

Стаття надійшла до редакції 05.12.2019 р.